

Parchetul General cere pedepse mai mari si modificari legislative în cazul promovării cultului personalitatilor din organizatii extremiste

Procurorul general Alex Florenta solicita modificarea legislatiei penale si pedepse mai aspre pentru cei care instiga la acte de violenta, la ura sau discriminare în mediul online, dar si pentru promovarea cultului persoanelor care au facut parte din conducerea unei organizatii fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe.

"În contextul actual în care se constata o recrudescenta în spatiul public a unor manifestari caracterizate prin discurs instigator la violenta, ura sau discriminare, doresc sa fac urmatoarele precizari: Parchetul General urmareste cu maxima atentie modul de manifestare a fenomenelor care intra în competenta sa si face toate demersurile necesare pentru tragerea la raspundere penala a tuturor celor care se fac vinovati de savârsirea unor infractiuni", declara Alex Florenta, într-un comunicat de presa.

El spune ca Parchetul General monitorizeaza semestrial situatia dosarelor având ca obiect infractiuni prevazute de OUG nr. 31/2002, precum si a infractiunilor prin care se instiga la acte de violenta, la ura sau discriminare, ocazie cu care s-au constatat mai multe aspecte:

*** Numarul scazut de sesizari vizând comiterea acestor infractiuni, care sa provina de la organele de politie, alte institutii cu atributii în combaterea discriminarii sau persoane fizice ori juridice. Astfel, în intervalul 2018 - 2022 la nivelul întregului Minister Public s-a înregistrat o medie de 21 de astfel de sesizari pe an.

Urmare a constatarii acestor aspecte, au fost luate masuri în vederea dinamizarii activitatii pe linia combaterii acestui fenomen, în cursul anului 2024 fiind demarate mai multe actiuni având ca obiect infractiuni prevazute de OUG nr. 31/2002, atât la nivelul Parchetului General, cât si la nivel national, arata sursa citata.

*** Ca regula generala, Parchetul General nu are însa o competenta proprie în investigarea acestor infractiuni, care sunt date în competenta de solutionare a parchetelor de pe lângă judecatori.

În situatia particulara în care autori ai acestor infractiuni au fost persoane cu o calitate speciala, dintre cele care sa atraga competenta Parchetului General, procurorii s-au sesizat din oficiu si au demarat anchete, conform propriilor atributii. Astfel, doar în cursul anului 2024 au fost constituite mai multe dosare penale în care se efectueaza cercetari fata de persoane având calitatea de parlamentar sau europarlamentar.

*** Se constata ca exista în continuare zone din tara în care unitatile de parchet nu au primit în cursul acestui an nicio sesizare sau maxim una în baza OUG 31/2002, care sa provina de la o autoritate sau institutie cu atributii în monitorizarea si combaterea comportamentelor incitatoare la ura sau discriminare, ca exemplu în zona de competenta a PCA Bacau, Constanta, Galati, Iasi, Oradea sau Suceava, mentioneaza comunicatul citat.

În acest context, procurorul general propune modificarea legislatiei penale si marirea limitelor de pedeapsa pentru cei care incita la violenta sau promoveaza cultul unor persoane care au facut parte din miscarea legionara.

"În lumina evenimentelor recente si a manifestarii tot mai exacerbate în mediul online a unor comportamente ilegale, constând în îndemnarea publicului la savârsirea de infractiuni sau incitarea la violenta si discriminare împotriva unor persoane, se constata necesitatea urgenta de adaptare a legislatiei existente, pentru a corespunde realitatilor faptice si noilor forme de manifestare a acestor infractiuni. Din aceasta perspectiva, Parchetul General a solicitat crearea unui grup de lucru, din care sa faca parte reprezentanti ai institutiilor din sistemul judiciar si MAI, cu scopul de a promova cât mai rapid mai multe modificari legislative, care sa ofere organelor de urmarire penala instrumente actualizate si apte de a combate eficient fenomenul. Cu concursul direct al Ministerului Justitiei, o prima întâlnire a acestui grup de lucru a avut loc în data de 18 decembrie", mentioneaza Alex Florenta.

În cadrul acestui demers, Parchetul General a formulat mai multe propuneri de modificare a legislatiei incidente:

*** O prima problema identificata o reprezinta faptul ca anumite prevederi legale sunt de stricta interpretare si limiteaza drastic situatiile pentru care poate interveni tragerea la raspundere penala a celor care se fac vinovati de savârsirea acestor infractiuni.

"Cu titlu de exemplu, OUG nr. 31/2002 incrimineaza fapta persoanei care promoveaza, în public, cultul persoanelor vinovate de savârsirea unor infractiuni de genocid, contra umanitatii si de crime de razboi. Din aceasta perspectiva, infractiunea mentionata are ca premisa existenta unei hotarâri de condamnare prin care sa se fi stabilit anterior vinovatia persoanelor al caror cult este în prezent promovat. Or, aceste conditii prevazute de norma de incriminare limiteaza semnificativ sfera persoanelor a caror apologie în discursul public poate întruni elementele constitutive ale unei infractiuni, de cele mai multe ori simple referinte generale la personaje istorice care nu au suferit astfel

de condamnari penale neîntrunind condițiile prevăzute de textul "incriminator", precizează procurorul general.

De aceea, Parchetul General propune amendarea textului de lege, prin incriminarea faptei de a promova, în public, cultul persoanelor care au făcut parte din conducerea unei organizații fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe, independent de existența unei hotărâri de condamnare față de acea persoană, modificare care ar fi aptă să acopere toate situațiile de acest tip constatate în mediul public.

*** De asemenea, conduite publice nocive, cu un conținut vadit jignitor sau defaimator, ori anumite acte de amenințare implicită, nu îmbracă în prezent forma ilicitului penal, neregăsindu-se între modalitățile alternative de săvârșirea unor infracțiuni precum ultrajul.

În acest caz, Parchetul General propune anumite modificări legislative care să permită tragerea la răspundere penală, inclusiv a acelor situații în care nu sunt proferate amenințări exprese la adresa unei persoane, dar prin forma de manifestare, imaginile postate, recuzita folosită, ele reprezintă forme de amenințare implicită, dar cu un puternic efect intimidant.

*** Prevederea unor limite de pedeapsă reduse pentru aceste infracțiuni nu permite utilizarea unor metode speciale de cercetare, aspect apt să afecteze negativ demersul investigativ în astfel de cauze, și nici luarea unor măsuri preventive mai severe, în funcție de gravitatea faptei.

Ca exemplu, infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice este sancționată cu o pedeapsă maximă de 2 ani sau amendă, iar infracțiuni ca instigarea publică sau incitarea la ură sau discriminare cu o pedeapsă maximă de 3 ani sau amendă. În mod similar, e cazul infracțiunilor prevăzute în OUG nr. 31/2002.

Parchetul General propune creșterea limitelor maxime de pedeapsă pentru aceste infracțiuni, demers care ar oferi organelor de urmărire penală posibilitatea utilizării unui spectru mai larg de metode de cercetare și ar avea, în același timp, un efect descurajant mult mai pronunțat.

*** Se constată totodată o deficiență majoră în faptul că anumite comportamente ilegale, cum este discursul instigator la ură, sunt sancționate deopotrivă atât ca și contravenție, cât și ca infracțiune.

"Problematicele care derivă din această situație constituie riscul incidentei principiului *ne bis in idem*, astfel cum este interpretat în jurisprudența CEDO, în sensul că, odată aplicată o sancțiune contravențională, rămasă definitivă, aceasta are semnificația unei acuzații în materie penală, putând fi un impediment la punerea în mișcare a acțiunii penale și dispunerea unei soluții de condamnare pentru aceeași faptă ca și infracțiune. Există astfel riscul ca, în majoritatea situațiilor de acest tip, dispozițiile penale să rămână fără aplicare, întrucât fapta care a determinat sancțiunea mai ușoară, respectiv contravenția, a fost soluționată anterior cauzei penale. Faptuitorul are interes să accelereze procedura administrativă și să tergiverseze procedura penală. Or, scopul contravenției nu poate fi exonerarea de răspundere penală pentru săvârșirea unei infracțiuni", precizează Alex Florenta.

În acest sens, Parchetul General a propus o serie de modificări ale Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea formelor de discriminare. Acestea vizează situația când persoana împuternicită să aplice sancțiunea contravențională apreciază că fapta a fost săvârșită în astfel de condiții încât constituie infracțiune, moment în care are obligația de a sesiza imediat organele de urmărire penală competente, fără a aplica sancțiunea contravențională.

Prescripția aplicării sancțiunii contravenționale nu va curge pe tot timpul în care cauza s-a aflat în fața de urmărire penală ori în fața instanței de judecată.

Nu în ultimul rând, încă din cursul lunii iulie a acestui an, la nivelul Parchetului General s-a constituit un grup de lucru pentru implementarea unei proceduri unitare de cooperare cu ANCOM, care să permită unităților de parchet transmiterea în timp real, printr-un canal de comunicare directă, a tuturor solicitărilor de eliminare a conținutului ilegal din mediul online, precum și identificarea tuturor categoriilor de conținut ilegal care pot face obiectul unei astfel de măsuri, menționează sursa citată.